

(крім випадків домашнього насильства), міжособистісні конфлікти побутового характеру тощо).

6. Принципи “community policing” повинні стати нормою, орієнтиром повсякденної діяльності працівників правоохоронних органів та життя громадян територіальних громад, а не лише короточасною ініціативою [4].

Перелічені принципи – орієнтуючі, попереду їх змістовне наповнення – це конкретні заходи, прийоми, методи і механізми в діяльності правоохоронних органів та громадськості в досліджуваній нами сфері, процес «експериментування» з вказаними механізмами та їх вдосконалення, що очікується в Україні найближчим часом.

Література:

1. Стаття на веб-сайті Консультативної місії ЄС в Україні «ЄС запускає проект на € 6 млн. для створення «зразкових відділів поліції» у 20 містах України» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.euam-ukraine.eu/ua/news/yes-zapuskaye-proekt-na-e-6-mln-dlya-stvorenniya-zrazkovih-viddiliv-politsiyi-u-20-mistah-ukrayini>

2. Концепція реформування кримінальної юстиції України, затвердженої Указом Президента від 08.04.2008 №311/2008 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/311/2008>

3. Стратегія розвитку органів внутрішніх справ України, схваленої розпорядженням КМУ від 22.10.2014 №1118-р // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua/document/247780692/R01118-00.doc

4. Community policing explained: a guide for local governments// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://cops.usdoj.gov/pdf/vets-to-cops/cp_explained.pdf

ПЕРСПЕКТИВИ ДІЯЛЬНОСТІ ОРГАНІВ ПОЛІЦІЇ У ПІДВИЩЕННІ РІВНЯ БЕЗПЕКИ ГРОМАДЯН ТА ПРОФІЛАКТИЦІ ВІКТИМІЗАЦІЇ

Ізовіта А.М.

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права

Національний університет «Одеська юридична академія»

Аналіз криміногенної ситуації, судової практики та офіційної статистичної звітності з виявлених кримінальних правопорушень за останні роки вказує на тривожні факти та серйозні проблеми у протидії злочинності та забезпечення безпеки громадян, вирішення яких потребує мобілізації додаткових зусиль та координації діяльності правоохоронних органів з іншими державними та місцевими органами, засобами масової інформації та громадськістю.

Офіційна статистика свідчить, що тільки за перше півріччя 2017 року було вчинено більше 300 тисяч злочинів, з яких 36% тяжких та особливо тяжких. Кількість потерпілих від злочинів у цей період становила 223,7 тис. осіб, серед яких 80,9 тис. – жінки, 13,4 тис. – особи похилого віку та з інвалідністю 1 і 2 груп, 2,6 тис. – неповнолітні та 1,2 тис. – діти до 14 років», – наголошується в повідомленні. Найбільша кількість потерпілих (66,7%) – від крадіжок і грабежів, серед яких 37,2% – жінки. Всього в результаті злочинних діянь загинуло 3,3 тис. осіб, серед яких 22,6% було умисно вбито; 29,9% загинуло внаслідок дорожньо-транспортних пригод, пов'язаних зі злочинами; 8,2% – у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень [6].

Питання взаємодії та співпраці правоохоронних органів з громадськістю, засобами масової інформації у забезпеченні публічної безпеки та профілактики віктимізації досліджувалось в працях багатьох науковців: О.М. Бандурки, В.В. Голіни, Л.М. Давиденка, О.М. Джужи, В.М. Дрьоміна, А.П. Закалюка, В.С. Зеленецького, О.М. Костенка, В.М. Куца, О.М. Литвака, М.І. Мельника, В.О. Негодченка, В.О. Тулякова, В.І. Шакуна та інших. Разом з тим, в умовах реформування системи органів внутрішніх справ з урахуванням сучасних криміногенних тенденцій та неефективності ряду профілактичних заходів вбачаємо за доцільне визначити перспективні напрямки діяльності поліції в цій сфері.

Національна поліція України покликана забезпечити охорону прав і свобод людини, підтримку публічної безпеки і порядку та протидії злочинності. В аспекті підвищення рівня безпеки та профілактики віктимізації громадян поліція вживає заходів, спрямованих на усунення загроз життю та здоров'ю фізичних осіб і публічній безпеці, що виникли внаслідок учинення кримінального, адміністративного правопорушення; вживає заходів для забезпечення публічної безпеки і порядку на вулицях, площах, у парках, скверах, на стадіонах, вокзалах, в аеропортах, морських та річкових портах, інших публічних місцях; вживає всіх можливих заходів для надання невідкладної, зокрема домедичної і медичної, допомоги особам, які постраждали внаслідок кримінальних чи адміністративних правопорушень, нещасних випадків, а також особам, які опинилися в ситуації, небезпечній для їхнього життя чи здоров'я [5].

Вищезазначені напрями діяльності реалізуються відповідними структурними ланками органів внутрішніх справ. В якості приклада можна навести повноваження дільничних офіцерів поліції, на які покладено завдання щодо співпраці з громадянами, громадськими організаціями, установами та підприємствами. Дільничні офіцери, відповідно до Інструкції з організації діяльності дільничних офіцерів поліції, співпрацюють з представниками громадських формувань з охорони громадського порядку та державного кордону, надають допомогу в організації їх діяльності, беруть участь у проведенні спільних нарад, під час яких розробляються та погоджуються заходи із забезпечення публічної безпеки і порядку на територіях обслуговування та взаємодії з патрульною поліцією. Також дільничні офіцери поліції разом з виконавчими органами місцевого самоврядування проводять

звірки кількості громадських формувань з охорони громадського порядку та їх членів, подають пропозиції щодо їх діяльності, виконання статутних прав та обов'язків [3]. Активну участь в забезпеченні публічної безпеки також беруть підрозділи патрульної поліції.

Для підвищення рівня безпеки населення та профілактики віктимізації громадян доцільним є формування та запровадження системного документа – програми, яка буде сприяти реалізації відповідних завдань органів поліції.

Програма повинна включати наступні компоненти:

- аналіз криміногенної ситуації;
- мета;
- обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми;
- перелік заходів;
- очікувані результати;
- ресурсне забезпечення, обсяги та джерела фінансування;
- строки та етапи виконання;
- координація та контроль за виконанням.

Важливим є те, щоб програма надавала пріоритет не кількісним, а якісним оцінкам діяльності органів поліції, враховувала вирішення актуальних завдань щодо забезпечення публічної безпеки, охорони прав і свобод людини та профілактики становлення жертвою злочинів, досягала якісного правоохоронного сервісу. Для цього необхідно оптимізувати діяльності органів поліції з відповідних напрямків.

1. Підвищення рівня інформованості населення про роботу поліції з підтримки громадського порядку та профілактики вчинення злочинів. Серед заходів необхідно передбачити: надання інформації про законодавчо встановлені якісно нові взаємовідносини між поліцейськими та громадськістю; надання роз'яснень щодо проведених поліцейських заходах; виготовлення рекламної продукції (інформаційних буклетів, брошур, банерів тощо) з висвітленням позитивного іміджу роботи поліції; випуск та трансляція циклу програм з відображенням роботи поліції з забезпечення публічного порядку або припинення злочинів. На думку О.С. Зеленецького, більшість публікацій про вчинення злочинів, особливо резонансних, має вигляд сенсаційних матеріалів, в яких на розгляд громадськості подається інформація про діяльність органів внутрішніх справ, хід і результати правоохоронної діяльності, висловлюються юридично компетентні судження й оцінки, які орієнтують читачів, формують їх правосвідомість, що у свою чергу впливає на оволодіння необхідним обсягом правових знань, що допомагають людям зорієнтуватися у правовій оцінці своїх дій, тим самим зменшуючи вчинення протиправних діянь, які заборонені законом [2, 386].

2. Вдосконалення діяльності в сфері забезпечення громадського порядку та безпеки населення. Серед заходів може бути передбачено: встановлення в парках, скверах, інших публічних місцях, найбільш ймовірних щодо вчинення злочину, систем централізованого відеоспостереження; використання програмно-апаратних комплексів для зняття та зберігання інформації у віддалених місцях; визначення спільно з громадськістю переліку осіб, які не

здатні через стан здоров'я, вік або інші обставини повідомити інформацію у разі загрози; здійснення контролю за особами, які потребують опіки або піклування, як однієї з найбільш віктимних груп населення; здійснення регулярних оперативно-профілактичних заходів серед неповнолітніх з метою протидії потраплянню їх у кримінальне середовище.

3. Організаційне, навчально-методичне та матеріально-технічне забезпечення підрозділів поліції. До заходів можуть бути віднесені наступні: проведення з поліцейськими за підтримки спеціалізованих суб'єктів практичних занять з надання домедичної допомоги, особам, що постраждали від злочину, або опинились в небезпечній ситуації; визначення оптимальної дислокації патрульної служби з метою швидкого реагування на порушення громадського порядку та забезпечення публічної безпеки; забезпечення матеріально-технічними засобами (індивідуальним технічними приладдям, паливно-мастильними матеріалами тощо) підрозділів поліції. Особливу увагу, на думку М.С. Небеської та А.С. Салмана необхідність оснащення даної діяльності зв'язком та технікою на високому рівні [4, 36].

Таким чином, реалізація відповідних напрямків сприятиме підвищенню рівня безпеки населення, правосвідомості та обізнаності громадян щодо можливостей отримання якісних поліцейських послуг, а також об'єднанню зусиль поліції, місцевих та державних органів, громади у швидкому реагуванні на кримінальні загрози. Крім того, співробітництво органів внутрішніх справ з населенням позитивно вплине як на діяльність перших, так і на формування позитивного іміджу правоохоронних органів в суспільстві.

Література:

1. Бандурка О.М. Партнерські взаємовідносини між населенням та міліцією: підручник. / О.М. Бандурка. Х. – Вид-во Нац. ун-ту внутр. Справ. – 2003. – 352 с.
2. Зеленецький О.С. Взаємодія органів внутрішніх справ та засобів масової інформації у сфері профілактики та розкриття злочинів / О. С. Зеленецький // Форум права. – 2012. – № 4. – С. 385-388. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index
3. Інструкція з організації діяльності дільничних офіцерів поліції: наказ Міністерства внутрішніх справ України від 28.07.2017 року № 650. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/en/z1041-17>
4. Небеська М.С. Салман А.С. Органи внутрішніх справ як суб'єкти запобігання злочинності / М.С. Небеська, А.С. Салман. Південноукраїнський правничий часопис. – № 2. – 2015. – С. 34-36.
5. Про Національну поліцію: закон України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/580-19>
6. Стан злочинності в Україні. І півріччя 2017 року: Доповідь. Правосуддя та злочинність. / Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/publzlochin_u.htm